

29.8.2017

Diaarinumero
H 346/17

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 15.6.2017 (OM 1/32/2016, OM 5/042/2016 ja OM 20/31/2017)

LAUSUNTO TUOMIOISTUINTEN YHTEISESTÄ TEHTÄVÄLUOKITUSLUONNOKSESTA

Oikeusministeriö on pyytänyt korkeimmalta hallinto-oikeudelta lausuntoa HAIPA-, AIPA- ja HILDA-hankkeiden yhteydessä laaditusta tuomioistuinten yhteisen tehtäväluokituksen luonnoksesta. Luokituksen on tarkoitus korvata muun ohella nykyisin käytössä oleva lainkäyttöasioiden diaarikaava. Tehtäväluokitusta on tarkoitus hyödyntää tulevissa asianhallintajärjestelmissä sekä tuomioistuinten hallinnollisten asioiden että lainkäyttöasioiden kirjaamisessa.

Korkein hallinto-oikeus esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

1 Yleistä

Korkein hallinto-oikeus toteaa pitävänsä tärkeänä sitä, että uuteen tehtäväluokitukseen tulevat sisällyttämään kaikki ne tosiasiaissa käytössä olevat asianimikkeet, jotka nykyisin ovat lainkäyttöasioiden diaarikaavassa ja hallinnollisten asioiden luokituksessa. Lausuntopyynnön ajankohta ja tehtäväluokituksen laajuus huomioon ottaen korkeimmalla hallinto-oikeudella ei ole ollut mahdollista itse tarkistaa, sisältyvätkö kaikki nykyiset nimikkeet lausuttavana olevaan luokitukseen.

Yhteistä tehtäväluokitusta käyttöönotettaessa tulee pitää huolta myös siitä, että luokitus on nykyiseen tapaan riittävän joustava ja muutettavissa perusteltujen tarpeiden mukaan kohtuullisessa ajassa. Erityisesti on varottava tilannetta, jossa yhteisen tehtäväluokituksen muuttaminen edellyttää liian monimutkaista muutosmekanismia, vaikka kiireellinen muutostarve koskisi vain esimerkiksi hallintotuomioistuimia tai osaa niistä.

Yleisesti on myös todettava, että termi ”tehtäväluokka” on tuomioistuinten toimintaympäristössä jossain määrin harhaanjohtava. Tuomioistuimet eivät itse huolehdi lainkäyttöasioiden luokkien mukaisista *tehtävistä* (esim. ”päihdehuolto” tai ”rakennuslupa”), vaan käsittelevät näihin liittyviä muutoksenhakuasioita. Kuvaavampi termi voisi olla esimerkiksi ”asialuokka”.

Yllä todettuun liittyen huomio kiinnittyy myös tehtäväluokkien ja alaluokkien nimikkeiden epä johdonmukaisuuteen sen suhteen, sisältääkö nimike sanan ”asia” vai ei. Luokkanimikkeisiin sana yleensä sisältyy (esim. ”tieasiat”, ”sosiaaliasiat” ja ”arvonlisäveroasiat”; vrt. kuitenkin ”tuloverotus”), alaluokkanimikkeiden osalta epä johdonmukaisuutta on enemmän. Johdonmukaisuus nimikkeistössä parantaisi luokituksen selkeyttä.

2 Tehtäväluokituksen rakenne

2.1 Lainkäyttöasioiden ja hallinnollisten asioiden erottaminen toisistaan

Lausuntopyyntöä kohteena olevassa tehtäväluokituksessa pääluokkaan "03 Oikeudelliset asiat" on sisällytetty sekä tuomioistuinten lainkäyttöasiat että tuomioistuimeen itseensä kohdistuvat oikeudelliset asiat. Lainkäyttöasiat on ehdotetussa luokituksessa siten systemaattisesti saman tasoinen alaluokka kuin esimerkiksi tuomioistuimen omaisuuteen kohdistuneet vahinkoasiat käsittävä alaluokka ("03 01 Vahinkoasiat ja vahingonvastuut").

Luokituksen rakenne ei ole tältä osin onnistunut. Tuomioistuinten lainkäyttöasiat tulee siirtää omaksi pääluokakseen.

Lainkäyttöasiat ovat tuomioistuinten päätehtävä. Tämän olisi perusteltua näkyä siinäkin, että ne olisivat myös tehtäväluokituksessa ensimmäinen pääluokka ("01 Lainkäyttöasiat"). Tämän pääluokan jälkeen tulisivat hallinnollisten asioiden pääluokat.

Lainkäyttöasioiden erottaminen omaksi pääluokakseen olisi perusteltua myös sikäli, että eri tehtäväluokkien numerokoodit muodostuisivat lyhyemmiksi. Ehdotetussa tehtäväluokituksessa, jossa lainkäyttöasiat ovat oikeudellisten asioiden yksi alaluokka, yksittäisen asianimikkeen numerokoodi muodostuu epätarkoituksenmukaisen pitkäksi (esim. "03 03 04 04 01 Vaaliasiat").

Luokituksessa tällä hetkellä oikeudellisten asioiden pääluokassa olevat, tuomioistuimeen itseensä kohdistuvat oikeudelliset asiat tulee sijoittaa hallinnollisten asioiden yhteyteen. Kyseiset asiat käsittävän luokan / alaluokan nimike voisi olla esimerkiksi "oikeudelliset hallintoasiat".

2.2 Hallintolainkäyttöasioiden luokitus

Hallintolainkäyttöasiat sisältyvät tehtäväluokituksessa oikeudellisten asioiden alaluokkaan "03 04 04 Hallintolainkäyttöasiat". Kyseisessä alaluokassa on edelleen viisi eri alaluokkaa:

03 04 04 00 Hallintolainkäyttöasiat markkinaoikeudessa (jakautuen edelleen kuuteen alaluokkaan, joissa useita alanimekkeitä)

03 04 04 01 Hallintolainkäyttöasiat työtuomioistuimessa (yksi alaluokka ilman alanimekkeitä)

03 04 04 02 Hallintolainkäyttöasiat vakuutus-oikeudessa (10 alaluokkaa alanimekkeineen)

03 04 04 03 Hallintolainkäyttöasiat hallinto-oikeudessa (41 alaluokkaa alanimekkeineen)

03 04 04 04 Hallintolainkäyttöasiat korkeimmassa hallinto-oikeudessa (41 alaluokkaa alanimekkeineen)

Hallintolainkäytön tehtäväluokkien jakaminen tuomioistuinkohtaisesti ei vaikuta täysin onnistuneelta. Tältä osin huomiota voidaan kiinnittää esimerkiksi seuraaviin näkökohtiin:

- tuomioistuinkohtaisen jaottelun myötä luokituksesta ovat käytännössä poistuneet nykyisen diaarikaavan havainnolliset väliotsikot ("Valtio-oikeus ja yleishallinto", "Opetus- ja sivistystoimi", "Ulkomaalaisasiat" jne.), joilla samaa oikeudenalaa koskevat nimikkeet on koottu yhteen ja joita on käytetty esim. tilastollisessa seurannassa
- hallintolainkäytön kaksi laajinta luokkaa "Hallintolainkäyttöasiat korkeimmassa hallinto-oikeudessa" ja "Hallintolainkäyttöasiat hallinto-oikeudessa" ovat olennaisin osin saman sisältöiset ja siten päällekkäiset

- hallintolainkäytön luokkien keskinäinen järjestys ja sisällöllinen tasapaino herättävät huomiota: toiseksi sijoitetussa luokassa ”Hallintolainkäyttöasiat työtuomioistuimessa” on vain yksi alaluokka ilman alanimikkeitä (”valitusasiat”), kun taas viimeisiksi sijoitetuissa luokissa alaluokkia on yli 40 lukuisine alanimikkeineen

Hallintotuomioistuinten nykyisessä diaarikaavassa asianimikkeitä ei ole jaoteltu tuomioistuin-kohtaisesti, vaan asiaperusteisesti. Ehdotetusta tehtäväluokituksesta ei ilmene perustetta tämän perusrakenteen muuttamiselle. Tältä osin korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota myös siihen, että ehdotetussa tehtäväluokituksessa yleisten tuomioistuinten tehtäväluokkia ei ole jaoteltu tuomioistuimittain, vaan asiaperusteisesti.

Korkeimman hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan tehtäväluokat tulisi määritellä myös hallintolainkäytön alalla nykyiseen tapaan asiaperusteisesti, ei tuomioistuin-kohtaisesti, ellei viimeksi mainitulle luokitukselle ole esitettävissä painavia perusteita. Luokituksen tulisi myös sisältää nykyisen diaarikaavan mukaiset havainnolliset väliotsikot sekä mahdollistaa jatkossakin väliotsikoiden tasolla tapahtuva tilastollinen seuranta.

2.3 Hakemusasiat

Hakemusasiat sisältyvät tehtäväluokituksessa oikeudellisten asioiden alaluokkaan ”03 04 03 Hakemusasiat”. Kyseisessä alaluokassa on vain yksi seuraavan tason alaluokka ”hakemusasiat yleisissä tuomioistuimissa”.

Hakemusasioita käsitellään myös muualla kuin yleisissä tuomioistuimissa. Hallintotuomioistuimissa käsiteltäviä hakemusasioita ovat esimerkiksi hakemukset päätöksen purkamiseksi tai menetetyn määräajan palauttamiseksi, hallintoriitahakemukset ja eräät oikeusapua koskevat asiat. Hallintotuomioistuimissa tällaiset asiat kirjataan kuitenkin yleensä asiaperusteisesti sen asianimikkeen alle, jota hakemus asiallisesti koskee. Esimerkiksi ulkomaalaisasiaa koskevaa menetetyn määräajan palauttamista koskevaa hakemusta ei kirjata hakemusasiaksi, vaan ulkomaalaisasiaksi.

Ehdotettu tehtäväluokitus on hakemusasioiden luokan osalta edellä sanotuista syistä hieman harhaanjohtava. *Korkein hallinto-oikeus ehdottaa, että kyseisen luokan nimeksi muutettaisiin ”03 04 03 Hakemusasiat yleisissä tuomioistuimissa”, jolloin nykyinen väliotsikko 03 04 03 00 voitaisiin poistaa.*

2.4 Hallinnolliset asiat

Hallinnolliset asiat sisältyvät tehtäväluokituksessa pääluokkiin 00 (hallintoasiat), 01 (henkilöstöasiat), 02 (talousasiat), 07 (tiedonhallinta ja viestintä) ja 09 (turvallisuus, poikkeusolot ja riskit).

Ehdotettu luokitus näyttäisi pääluokkien 00, 01 ja 02 otsikointien osalta vastaavan nykyistä hallinnollisten asioiden luokittelua, mutta kyseisten pääluokkien sisältö näyttäisi poikkeavan nykyisestä. Vaikuttaa siltä, että ehdotetussa luokituksessa ainakin joidenkin alaluokkien yksityiskohtaisuuden tasoa on lisätty nykyisestä.

Esimerkiksi rekrytoinnin osalta (alaluokka 01 01 01) ehdotettu luokitus sisältää kaikkiaan 28 eri alakohtaa, kun nykyisin korkeimman hallinto-oikeuden hallinnollisten asioiden käsittelyjärjestelmässä näkyy rekrytoinnin osalta vain viisi alakohtaa. Ehdotettu luokitus vaikuttaa tietyin osin tarpeettoman yksityiskohtaiselta; esimerkiksi erilaisia harjoittelijoita ja vastaavia tilapäistyöntekijöitä varten luokituksessa on jopa kahdeksan eri alaluokkaa. Lisäksi osa alakohtista koskee varsin satunnaisena pidettäviä tilanteita (esimerkiksi 01 01 01 07 Määräaikaisen

KKO/KHO presidentin nimittäminen). Huomiota kiinnittää myös alaluokkien sattumanvaraiselta vaikuttava järjestys; esimerkiksi merioikeusasiantuntijoita koskeva luokka on ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten nimittämistä koskevien luokkien edellä.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että liiallinen yksityiskohtaisuus saattaa vaarantaa luokituksen käyttökelpoisuuden. Korkeimman hallinto-oikeuden tiedossa ei ole, että nykyisessä hallinnollisten asioiden luokituksen tarkkuustasossa tai luokituksessa muutoin olisi todettu merkittäviä puutteita. *Tähän nähden perusteltua olisi, että uusi luokitus vastaisi perusrakenteeltaan mahdollisimman pitkälti nykyistä luokittelua, ellei siitä poikkeamiselle olisi asiallisia perusteita.*

3 Lopuksi

Lausuntopyynnössä on pyydetty lausunnon antajia kiinnittämään huomiota siihen, puuttuuko luonnoksesta tehtäviä ja onko tehtäviä kirjattu luonnokseen virheellisesti.

Korkeimmalla hallinto-oikeudella ei edellä todetuina tavoin ole ollut mahdollisuutta tarkistaa ehdotettua luokitusta yksityiskohtaisesti. Olennaista on, että uuteen tehtäväluokitukseen tulevat sisältymään kaikki ne tosiasiaa käytetyt asianimikkeet, jotka nykyisin ovat lainkäyttöasioiden diaarikaavassa sekä hallinnollisten asioiden luokituksessa. Tämän yksityiskohtainen tarkistaminen tapahtuu soveliaimmin tehtäväluokituksen jatkovalmistelussa.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää lopuksi huomiota siihen, että lausuntopyynnön kohteena olevasta luokituksesta ei käy ilmi eri tehtäväluokkien julkisuus / salassapito. Osa tehtäväluokista on kokonaan salassa pidettäviä ja osaan voi sisältyä sekä julkisia että salassa pidettäviä asioita, mistä aiheutuvat vaatimukset on syytä ottaa jatkovalmistelussa huomioon.

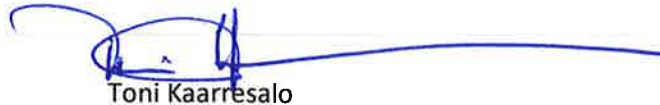
Lausunnon on valmistellut kansliapäällikkö Kaarresalo. Lausunto on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa 28.8.2017.

Presidentti

Pekka Vihervuori

Kansliapäällikkö

Toni Kaarresalo